

FEDERATIE CULTUUR

Aan de Staatssecretaris voor Cultuur
De weledele heer H. Zijlstra
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Amsterdam, 22 juni 2011

Betreft: een eerste invulling van € 60 miljoen minder bezuinigingen

Geachte heer Zijlstra,

Op 15 juni j.l. stuurden wij u onze reactie op uw bezuinigingsplannen voor de cultuur toe, onder de titel 'te snel, te hard, te grof', waarin wij aangaven uw visie op de noodzakelijke hervormingen in het cultuurbeleid op onderdelen te herkennen, maar dat er door maatvoering en snelheid van de bezuinigingen weinig van terecht zal komen. Om die reden adviseerden wij u de bezuinigingen met € 60 miljoen te verlagen, om zo de ruimte te creëren om de gewenste systeemwijzigingen tot stand te kunnen brengen. In deze brief willen wij een eerste onderbouwing geven voor dit bedrag.

Waar de bezuinigingen hun doel voorbij schieten

De omvang van de bezuinigingen heeft voor de hele kunst- en cultuursector tot gevolg dat een aantal doeleinden van regeringsbeleid niet of nauwelijks kunnen worden behaald, of zelfs maar benaderd:

- Ondernemerschap wordt niet/onvoldoende bevorderd, instellingen verdwijnen.
- De spreiding over het land wordt zozeer gekortwiekt dat bepaalde gebieden in Nederland cultureel nagenoeg droog komen te staan.
- De functieverbreiding van de instellingen in de basisinfrastructuur heeft onze instemming, maar de toegekende middelen maken een realistische invulling ervan weinig realistisch. Dat geldt voor alle genoemde functies: talentontwikkeling, R&D (zoals u dat in uw eerste brief noemde) en educatie.

Ook is inmiddels duidelijk (zie de brief van wethouder Gehrels van Amsterdam en van de VNG), dat de gemeenten niet van zins zijn om al matchend het door de rijksoverheid geslagen gat te dichten.

Een maand om nadere invulling te realiseren

Wij beseffen ons dat een concrete invulling van minder-bezuinigingen op zo korte termijn niet zorgvuldig kan plaats vinden. Wij pleiten er daarom allereerst voor uzelf en ons een maand tijd te geven om deze invulling te concretiseren. Daarbij spelen wij graag een rol. Wel nemen we hieronder alvast een voorschot op deze invulling.

De FC is de koepel van branche- en werkgeversverenigingen in de sector cultuur, bestaande uit Koepel Opera, Kunstconnectie, Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, Nederlandse Museumvereniging, Vereniging van Nederlandse Muziekensembles, Vereniging Nederlandse Popodia- en Festivals, Vereniging Openbare Bibliotheken, Vereniging Rijks gesubsidieerde Musea, Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, Vereniging Werkgevers Amateurkunst, Werkgeversvereniging Nederlandse Podia, Werkgeversvereniging Kunst en Cultuur.

Concretisering naar genre en functie

Hierna benoemen wij graag per genre waar ons inziens de grootste schade wordt toegebracht, ook of juist in het licht van uw eigen ambities.

Musea en erfgoed

- De inverdiennorm is een jaar naar voren gehaald (van 2012 naar 2011). Dat brengt de musea versneld en onnodig in de problemen.
- Het wetenschappelijk onderzoek bij musea is nu teruggebracht van 30 naar 6 plekken. Dat is onvoldoende om wat aan wetenschappelijk onderzoek nodig is uit te voeren. Wij pleiten voor 10 plekken.

Erfgoed

- De zorgplicht voor door het rijk mee gefinancierde collecties schiet in uw plannen tekort. Er is alleen oog voor wat in strikte zin een rijkscollectie heet, voor collecties die met (aanzienlijke) steun van het rijk tot stand zijn gekomen is geen aandacht. Voorbeelden zijn o.a.: het archief van Theaterinstituut Nederland, het muziekarchief van MCN, het Nederlands Instituut voor Mediakunst, e.d.

Kunsteducatie

- De samenvoeging van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten met een gelijktijdige bezuiniging van bijna 30% gaat ten koste van teveel mooie en zinvolle projecten.

Beeldende kunst

- Het verleggen van de overheidsfinanciering van de productie naar de presentatie heeft onze instemming. Het gelijktijdig halveren van de programma-budgetten bij de presentatie-instellingen (van 11 naar 6) is hiermee in tegenspraak. Wij pleiten voor meer (8) presentatie-instellingen.

Podiumkunsten

- Meer operagezelschappen, die met elkaar meer producties brengen en ook meer reizen.
- Het aantal regionale kernplaatsen voor theater van 8 naar 9 en een aanzienlijke verhoging van de normbedragen om daarmee de combinatie van nieuwe functies (Volwassen theater, jeugdtheater, talentontwikkeling en educatie) mogelijk te maken.
- Het aantal gezelschappen in de dans van 4 naar 6, ook om meer regionale spreiding te realiseren.
- De normbedragen voor de orkesten moeten worden verhoogd om – net als bij het theater – de combinatie van nieuwe functies mogelijk te maken en hun spreidingstaak te kunnen waar maken.
- Het aantal festivals in de BIS moet omhoog van 1 naar tenminste 3.
- De popmuziek is nu geheel uit de BIS verdwenen. Dat is teveel. Tenminste één festival en een producerende faciliteit dient in de BIS terug te vinden te zijn.
- Dat er minder overheidsgeld naar de ondersteunende (sector) instituten gaat is ook door onszelf bepleit. Het volledig schrappen evenwel niet. Zeker in de komende periode is er expertise nodig om musici, artiesten, gezelschappen, orkesten en podia te ondersteunen in de noodzakelijke aanpassingen.
- Het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten wordt niet alleen gefuseerd en ernstig gekort, maar krijgt meer taken en meer gezelschappen/initiatieven te bedienen. Dit fonds moet over een aanzienlijk ruimer budget kunnen beschikken.

Deze invulling is niet op onderdelen afzonderlijk begroot, maar telt tezamen op tot € 60 miljoen.

Dekking

Waar het gaat om dekking van de verminderde subsidie voor de kunsten denken wij dat er binnen het hoofdstuk cultuur nog geld te vinden is bij de zgn. programmagelden voor de cultuur (enkele tientallen miljoenen), binnen het ministerie bij het Kunstvakonderwijs of buiten het ministerie bij de accijns op rode diesel, de normale afroaming van de winsten bij Holland Casino of harmonisatie van de accijns op shag en sigaretten.

Wij hopen van harte dat u ons pleidooi ter harte wilt nemen en onze argumentatie u ervan overtuigt dat beperking van de bezuinigingen met € 60 miljoen en nader overleg daarover zinvol is.

Met vriendelijke groet,

Hans Onno van den Berg
Voorzitter

cc commissie cultuur van de Tweede Kamer